

SZENTKIRÁLYI Zsigmond ...

(Kolozsvár, 1804. május 14.–
1870. április 16., Kolozsvár)

...bár élete során sokfelé megfordult Selmecbányától Zalatnáiig és a Bánságig, szíve mégis – újra meg újra – hazahívta szülővárosába, Kolozsvárra. Itt élte meg öregkorát is, mindvégig a közjó szolgálatában.

Lokálpatrióták vagyunk tehát, ha SZENTKIRÁLYI Zsigmondra emlékezünk? Ha az Univerzum-ból nézzük, az is lokálpatrióta, aki az emberiség bármelyik kiemelkedő szellemi nagyságát, géniusz loci-ját méltatja: geopolitika.

Nem is ez a kérdés, hanem az: van-e mire, van-e kire büszkének lennünk? Az, hogy valakit Kolozsvár adott, Selmec nevelt, a Szigethegység és a Bánság munkát s kenyeret biztosított neki, még nem érdem. De ha ez a valaki az említett földrajzi közösségeknek az anyagi és szellemi felemelkedésén rendkívüli módon fáradozott, méghozzá haszonnal és emberi példát teremtve, az már igen.

CSATH Béla neves bányatörténész szerint SZENTKIRÁLYI Zsigmondot a magyar bányászat-történet mint az első magyar bányászíró, bányajogászt tartja számon. Ez azonban pusztán időbeni kérdés is lehetne. Csakhogy SZENTKIRÁLYI Zsigmond írásaiban sok, máig aktuális kérdést fogalmazott meg.

A szakmai igényesség apostola volt: „Hogy minden egyes vállalkozók tökéletes technikai ismeretekkel felruházva legyenek, soha bé nem telhető kívánatok sorába tartozik, 's mivel a' rabló és fecsérelo bányaművelés, – azonkívül, hogy a' termelési erőfejtést érezhetőleg csökkenti jelenleg, – jövőre is kipótolhatatlan károkat húz maga után.”

De nem csak igényt támasztott, megoldást is kínált: azért harcolt, hogy állami költségen helyi bányászati iskola induljon Erdélyben. Hisz a bányászat az az iparág, mely a jólét alapjait megteremthette ezen ércekben gazdag honban. Éppúgy szorgalmazta az állandó továbbképzést a szakemberek számára, amit egy „Bányászati Kaszinó” megteremtésével látott megvalósíthatónak.

Wanek Ferenc

(folytatás a 6-ik oldalon)

BÁNYÁSZATI–KOHÁSZATI–FÖLDTANI KONFERENCIA – 2004

Az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság idén május 20–23. között, Petrosényben szervezte – a Petrosényi Egyetem közreműködésével – a hatodik Bányászati–kohászati–földtani Konferenciát. Találkozóknak olyan helyszín adott otthont, mely a bányászoknak, kohászoknak és geológusoknak egyaránt szakmai és kulturális élményeket nyújthatott.

„Hagyományra váltunk”, így kezdte előljáró sorait WANEK Ferenc, az EMT Földtani Szakosztályának elnöke, a konferencia kivonatos füzetében. És ezt jogosan állította, ugyanis az eddig megrendezett szakmai találkozók évről-évre látványos minőségi fejlődést lehetett tapasztalni, ami annak is köszönhető, hogy a konferencia a diákság, a „fiatalok” szereplése is említésre méltó. Ugyanakkor a részvételi szám is a konferencia népszerűségét bizonyítja: míg az első találkozón 80 résztvevő még csak 25 dolgozatot hallgatott, az idei, hatodik rendezvényen közel 70 előadás hangzott el, a hallgatóság száma pedig majdnem 150-re (kb. fele-fele arányban hazai és külföldi) tehető. A rendezvényt a magyarországi társszervezetek (Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület, Magyar Állami Földtani Intézet, Magyarhoni Földtani Társulat) a legmagasabb szintű részvétellel tisztelték meg.

Idén a konferencia szakmai kirándulásokkal kezdődött, melyek kínálatából a résztvevők érdeklődésüknek megfelelően választhattak. A bányászok és kohászok megtekinthették a Kimp–Halvölgyi-víztárolót, a lupényi bányász-szobrot, a petrosényi bányamúzeumot és bányaegytemet, a petrilai bányaalkolát, a petrosényi bányaarendezési üzemet, és nem utolsósorban az őraljaboldogfalvi Kendeffy-kastélyt és református templomot, a hátszegi bölényrezervátumot és a vajdahunyadi várat. A geológusok útja a Zsilvölgye és Sztrigy-mente csodálatos tájain vezetett keresztül, ahol megismerkedhettek a Petrosényi- és Hátszegi-medencék peremképződésével és medenceüledékeivel (beleértve a Boli-barlangot és a szentpéterfalvi dinoszaurusz-lelőhelyet is). Ugyanakkor a vidék néhány kultúrtörténeti emlékével is gazdagíthatták élményvilágukat a zeykfalvi és demszusi román-stílusú templomok, illetve Vajdahunyad várának meglátogatásával.

Másnap a szakmai találkozó megnyitó ülészakát a város, illetve a Petrosényi Egyetem magas szintű vezetősége is megtisztelte. Ezúttal is köszönet jár a házigazdáknak a rendezvény lebonyolításában nyújtott rendkívül hasznos támogatásukért.

Az EMT által szervezett Bányászati–kohászati–földtani Konferencia neves hazai és külföldi szakembereket vonz, így a plenáris előadások során olyan szakmai kiválóságokat hallgathattunk meg, mint BREZSNYÁNSZKY Károly, a kiváló geológus, a Magyarhoni Földtani Társulat igazgatója, egyben a Magyar Állami Földtani Intézet elnöke (*FÖLDTAN vagy GEOLÓGIA? A szaknyelv helyzete 2004-ben*). Majd GÖMÖRI János (Soproni Múzeum) *A pannóniai buca kohászat korai periódusai, különös tekintettel a Somogy megyei „öskohók”-ra* c.; PAPP Gábor (Magyar Természettudományi Múzeum, Ásvány- és Kőzettár, Budapest) *A szilvanitól az ardealitig – Az Erdélyből leírt ásványok tudománytörténeti kutatásának tanulságai* c.; HAVELDA Tamás (Vértesi Erőmű Rt. igazgatója) *A magyar mélyművelésű szénbányászat utolsó bástyája: a Márkushegyi Bányászati c.*; GALÁZ András (Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapest) *Az Al-dunai Vaskapu híres jura ammoniteszei* c.; DÜL Jenő, TÓTH Levente (Miskolci Egyetem, Őtészeti Tanszék) *Őtészeti kutatási eredmények a Miskolci Egyetemen* c.; valamint KOVÁCS József, ILIÁŞ Nicolae, NAN Marin Silviu, ANDRÁS József, DUMITRU Jula (Petrosényi Egyetem) *Különböző szénfélések forgácsolási jellemzőinek meghatározására végzett kutatások eredményeiről* c. igen színvonalas előadásait figyelhettük.

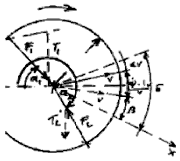
Délután a résztvevők tizenkét szekció keretében 62 bemutatott dolgozat közül válogathattak. Az előadások meghallgatása után is elmondhatjuk, hogy elsősorban a diákok külön dicséretet érdemelnek a rengeteg kutatómunkát tükröző, színvonalas dolgozatokért.

Jól éreztük magunkat, szakmai és emberi élményekben, tapasztalatokban, valamint információkban egyaránt gazdagodtunk e konferencia során!

Köszönet a rendezvény társszervezőjének, a Petrosényi Egyetem vezetőségének és tanárainak. Találkozunk 2005-ben, Félixfürdőn!

Korodi Enikő,
Sapientia EMTE, Kolozsvár

EMT-KONFERENCIÁK

Körmöczi János Fizikusnapok

2004. szeptember 24–26.
Marosvásárhely

Szervező:

Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság (EMT)
Fizika Szakosztálya

A konferencia célja a magyar műszaki szaknyelv ápolása, szakmai továbbképzés, új oktatási módszertan ismertetése, fizikusok, középiskolai tanárok, egyetemi tanárok, egyetemi hallgatók továbbképzése, kapcsolatfelvétele és tapasztalatcseréje.

A konferencia résztvevői belföldi és külföldi magyar fizikatanárok, egyetemi oktatók, oktatási intézmények képviselői, kutatóintézetek tudományos munkatársai és egyetemi hallgatók, valamint a belföldi és magyarországi szakmai szervezetek, egyesületek képviselői.

Az előadások és kísérletek helyszínei:

Deus Providebit Tanulmányi Ház és a
Bolyai Farkas Elméleti Líceum, Marosvásárhely

A rendezvény programja

Szeptember 24., péntek
érkezés, elszállásolás
filmvetítés – *Bolyai János jelentősége*
vacsora

Szeptember 25., szombat
a konferencia megnyitója, köszöntők
plenáris előadások
ebéd
előadások, látványos kísérletek bemutatása,
poszterek megtekintése
állófogadás

Szeptember 26., vasárnap
módszertani előadások
ebéd
hazautazás

Előadók, résztvevők jelentkezését várjuk 2004. augusztus 30-ig!

Az érdeklődők bővebb felvilágosításért, jelentkezési lapokért az EMT kolozsvári titkárságához fordulhatnak.

A konferencia szállás, étkezési költségeinek támogatására belföldi EMT tagok pályázatot nyújthatnak be a Pro Technica Alapítványhoz az EMT kolozsvári titkárságánál.

Kapcsolattartó személy: Pap Tünde (tunde@emt.ro).

Linuxtábor

Időpont: 2004. augusztus 22-29.

Helyszín: Kolozsvár, Protestáns Teológiai Intézet

A nyárvégi Linuxtábor szeminárium és gyakorlati jellegű „együtttanulás” kíván lenni, ahol a témavezető összefoglalója és moderálása mellett a résztvevők kérdései, a kipróbálás során felmerülő problémák alakítják a programot. Témája a Linux operációs rendszer illetve egy Linux-alapú, világhálóhoz kapcsolódó szerver installálása, konfigurálása és üzemeltetése. Elsősorban erdélyi magyar középiskolák rendszergazdáit vagy rendszergazdálkodó informatika tanárait várjuk, de a helyek függvényében más, közéletben tevékenykedő számítástechnikusok jelentkezését is szívesen fogadjuk.

Részvételi díj: 350.000 lej.

Kapcsolattartó személy: Matekovits Hajnalka (hajni@emt.ro)

V. Földmérő Találkozó

Kolozsvár,
2004. június 17-20.

Az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság Földmérő Szakosztálya idén ötödik alkalommal szervez tudományos ülészakot *Földmérő Találkozó* elnevezéssel.

A konferencia időpontja, helyszíne:

2004. június 17–20., Kolozsvár,
Bethlen Kata Diakóniai Központ (Ponorului u. 1).

Témája: Az Európa felé vezető út szakmai kihívásai

A konferencia tervezett programja

szombat, június 19.

9 ³⁰	a konferencia megnyitója, köszöntők
10 ⁰⁰	plenáris előadások
11 ³⁰	kávészünet
12 ⁰⁰	előadások
13 ³⁰	ebédszünet
16 ⁰⁰	előadások, kerekasztal megbeszélések
20 ⁰⁰	állófogadás

Az érdeklődők bővebb felvilágosításért az EMT kolozsvári titkárságához fordulhatnak.

Kapcsolattartó személy: Pap Tünde.

ENELKO 2004

Energetika-elektrotechnika Konferencia

Kolozsvár, 2004. október 8-10.

Helyszín: Kolozsvári Műszaki Egyetem

Tematika: Környezetbarát villamos erőművek és technológiák

Tervezett szekciók

- villamos- és hőenergia környezetbarát termelése, szállítása és elosztása
- környezetbarát és takarékos energiaátalakítás
- hálózatbarát áramirányítós hajtások
- az automatizálás szerepe a villamos szennyeződések csökkentésében

Tudományos bizottság:

- Dr. Bíró Károly Ágoston, Kolozsvári Műszaki Egyetem
- Dr. Szandtner Károly, Budapesti Műszaki Egyetem
- Dr. Ádám Tihámér, Miskolci Egyetem
- Dr. Preitl István, Temesvári Műszaki Egyetem
- Dr. Delesega Gyula, Temesvári Műszaki Egyetem
- Dr. Imecs Mária, Kolozsvári Műszaki Egyetem
- Dr. Szabó Loránd, Kolozsvári Műszaki Egyetem

Bővebb felvilágosítás az EMT kolozsvári titkárságán igényelhető.
Kapcsolattartó személy: Matekovits Hajnalka (hajni@emt.ro).

www.emt.ro

emt@emt.ro

DIÁKRENDEZVÉNYEK

Természetkutató Tábor

2004. június 27 – július 3.
Torockó, Fehér megye

Programismertető

- **június 27.**
indulás busszal Kolozsvárról, az EMT Székháztól (1989. dec. 21. sugárút, 116. szám);
- **június 28.**
geológia és biológia szakfoglalkozás, kirándulás a Székelykőre (szaktanárok: Wanek Ferenc, Sapientia EMTE, Kolozsvár, Kiss Tünde, Brassai Sámuel Elméleti Líceum, Kolozsvár);
- **június 29.**
kémia és fizika szakfoglalkozás (szaktanárok: Hășmășan Judit, Brassai Sámuel Elméleti Líceum, Kolozsvár, Rend Erzsébet, Margittai Általános Iskola);
- **június 30.**
geológia és biológia szakfoglalkozás, kirándulás a Vidalykőre (szaktanárok: Wanek Ferenc, Sapientia EMTE, Kolozsvár, Kiss Tünde, Brassai Sámuel Elméleti Líceum, Kolozsvár);
- **július 1.**
kémia és fizika szakfoglalkozás (szaktanárok: Hășmășan Judit, Brassai Sámuel Elméleti Líceum, Kolozsvár, Kovács Zoltán, BBTE, Kolozsvár);
- **július 2.**
földrajz szakfoglalkozás, kirándulás a Torockószentgyörgyi Várhoz, tábor tűz (szaktanár: Vincze Csilla, Báthory István Elméleti Líceum, Kolozsvár);
- **július 3.**
reggeli után hazautazás.

Szabadidő-programok: kirándulás, tájékozódási verseny, ötletbörze, labdajátékok, szalonnasütés, tábor tűz.

Kísérőtanárok: Rend Erzsébet (Margittai Általános Iskola, Margitta), Hășmășan Judit (Brassai Sámuel Elméleti Líceum, Kolozsvár), Kiss Tünde (Brassai Sámuel Elméleti Líceum, Kolozsvár).

Táborvezető: Dăcsei Levente, Kolozsvár.

A táborral kapcsolatban az EMT kolozsvári titkárságán lehet érdeklődni: tel.: 0264-594042, 590825, e-mail: emt@emt.ro, honlapcím: www.emt.ro (kapcsolattartó személy: Kovács Enikő).

Számítástechnika Diáktábor

2004. augusztus 22 – 28.
Kovácsna

Javasolt témakörök

- objektumorientált programozás: C++, Pascal, Java, Delphi
- Nemes Tihamér versennyel kapcsolatos feladatmegoldó trükkök
- Kovinfo – versenyfeladatok: megoldási ötletek
- sokszínű grafika Pascalban: képmegjelenítés, textúrázás, effektusok, fraktálok
- algoritmika: kevésbé ismert algoritmusok ismertetése, útkereső algoritmusok különböző struktúrákban

Középiskolás diákok jelentkezését várjuk 2004. június 30-ig! A helyek száma korlátozott!

A tábor költsége (ami magába foglalja a szállást és 6 napi teljes ellátást): 800.000 lej

A táborral kapcsolatban az EMT kolozsvári titkárságán lehet érdeklődni: tel.: 0264-590825, 0264-594042, e-mail: emt@emt.ro, programszervező: Kovács Enikő, eniko@emt.ro

Beszámoló a második egyetemi félév magyar nyelvű műszaki terminológia előadásairól

Az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság Vendégtanárság programjának keretében a 2003/2004-es tanév második félévében a kanadai, magyarországi vendégtanárok mellett belföldi egyetemi oktatók tartották meg előadásait.

A magyar nyelvű szakelőadásokon a Kolozsvári Műszaki Egyetem négy egyetemi karának (építőmérnöki, gépészmérnöki, számítástechnika, villamosmérnöki) valamint a Babeș-Bolyai Tudományegyetem Vegyészmérnöki Karának hallgatói vettek részt egyre fokozódó érdeklődéssel.

A második félévben karonként 4–6 előadást tartott 22 előadó:

- *az építőmérnöki karon:* Dr. Kazinczy László, Dr. Balázs György, Dr. Farkas György – a BME Építőmérnöki Karának oktatói, valamint Dr. Kopenetz Lajos, Dr. Kiss Zoltán és Dr. Bucur Ildikó – a Kolozsvári Műszaki Egyetem tanárai;
- *a gépészmérnöki karon:* Dr. Boza Pál és Dr. Végvári Ferenc – a Kecskeméti Főiskola Gépipari és Automatizálási Műszaki Főiskolai Karának tanárai, Dr. Barabás István – a Kolozsvári Műszaki Egyetem tanára, Dr. Máté Márton – a marosvásárhelyi Sapientia EMTE Műszaki és Humántudományok Karának oktatója;
- *a számítástechnika karon:* Dr. Borbély Endre – a Budapesti Műszaki Főiskola Kandó Kálmán Villamosmérnöki Főiskolai Karának oktatója, Dr. Németh Géza – BME, Villamosmérnöki és Informatikai Karának tanára, Dr. Kallós Gábor és Varjasi Norbert – a győri Széchenyi István Egyetem Számítástechnika Tanszékének tanárai, Somodi Zoltán – a Kolozsvári Műszaki Egyetem oktatója és Kovács Lehel – a kolozsvári BBTE Matematika és Informatika Karának tanára;
- *a vegyészmérnöki karon:* Dr. Mezey Pál – a kanadai Saskatchewan-i Egyetem oktatója, Dr. Novák Lajos – a BME Vegyészmérnöki Karának tanára és Dr. Darvasi Jenő – a kolozsvári BBTE Kémia és Vegyészmérnöki Karának oktatója;
- *a villamosmérnöki karon:* Dr. Delesega Gyula és Dr. Ferencz András – a Temesvári Műszaki Egyetem oktatói, valamint Dr. Puskás Ferenc – a kolozsvári BBTE nyugalmazott tanára.

Az októberben beindított terminológia előadássorozat a második félévben összesen 167 diák vett részt legalább egyszer. A diákok jelenléte karonként a következő módon alakult: *építőmérnöki kar* – 51 diák; *gépészmérnöki kar* – 11 diák; *számítástechnika kar* – 32 diák; *vegyészmérnöki kar* – 67 diák; *villamosmérnöki kar* – 6 diák.

Az előadásoknak a kolozsvári egyetemek, illetve a frissen felújított EMT székház előadóterme adott otthont. A diákok nagyszámú jelenléte és egyre fokozódó érdeklődése azt igazolja, hogy igény van a magyar nyelvű szakelőadásokra.

A terminológia előadásokat hirdető szórólapok terjesztésében, plakátolásban, a jelenléti ívek összeállításában nagy szerepük volt a felelős diákoknak, az előadások meghirdetésében a diáklapoknak (Campus, Perspektíva), az EMT havonta megjelenő Tájékoztatójának valamint a KELL levelezőlistának és a diákokkal való e-mailes kapcsolattartásnak. Az előadásokon résztvevő diákok oklevelet kapnak, melyen feltüntetjük, hogy az illető karon tartott előadásokból hányan volt jelen. Az EMT oklevelét figyelembe veszik a Kolozsvári Magyar Diákszövetség (KMDSZ) által rendezett szakmai gyakorlatra való jelentkezésnél.

A tanárok és egyetemisták sikeresnek és hasznosnak tartották a színvonalas, vetített-képes előadásokat, amelyek főként a román nyelven tanuló műszakis diákoknak lehetőséget teremtenek a magyar szak kifejezések elsajátítására.

Összességében elmondható, hogy a vendégtanárok által tartott színvonalas előadások nagy népszerűségnek örvendtek mind a diákok, mind pedig az egyetemi tanárok és szakemberek körében, mert olyan témákat mutattak be, melyek hiányoztak az itteni tantervből.

Az előadások sikerességének fenntartása érdekében a második félév végén kérdőíveket állítottunk össze a diákok számára, melyekben leírhatják véleményüket, észrevételeiket, szempontjaikat az előadókat és az előadásokat illetően. A kérdőívek kiértékelésének eredményeit következő lapszámunkban közöljük.

Az új tanévben, reméljük, nem lesz semmi akadály a vendégtanárság program további működtetésének és fejlesztésének. Ennek reményében a 2004/2005-es tanévben is a nagy érdeklődésnek és a diákok elvárásainak eleget téve igyekezünk tartalmas és hasznos előadásokat szervezni.

Kovács Enikő programszervező

DIÁKRENDEZVÉNYEK

Beszámoló a 2004. április 30. – május 2. között lezajló

XXXVI. Irinyi János Kémiaverseny

Országos döntőjén elért eredményekről

Ebben az évben Szegeden zajlott le az Irinyi János Kémiaverseny országos döntője.

Az elméleti versenyre a Radnóti Miklós Kísérleti Gimnáziumban, míg a gyakorlati próbára a Szegedi Tudományegyetem Analitikai Laboratóriumában került sor.

A résztvevő 202 tanuló osztály- és heti óraszám függvényében megállapított 5 kategórián belül versenyzett. Az 5 erdélyi tanuló mindent megtett azért, hogy ismeretei és képességei alapján minél jobb helyezést érjen el.

A verseny-eredmények a www.mke.org.hu honlapon tekinthetők meg. Tanulóink a következő helyezéseket érték el:

- Bálint-Szentendrey Réka, Bolyai Farkas Elméleti Líceum, Marosvásárhely, felkészítő tanár Patek Enikő, 21. helyezés
- Vida Gábor, Kőlcsey Ferenc Főgimnázium, Szatmárnémeti, felkészítő tanár Átyim Erzsébet, 54. helyezés
- Kovács Hunor, Nagy Mózes Elméleti Líceum, Kézdivásárhely, felkészítő tanár Rozsnyai Árpád, 57. helyezés
- Pop-Novák Marius Ruben, Ady Endre Líceum, Nagyvárad, felkészítő tanár Pap László, 62. helyezés
- Benedek Katalin, Márton Áron Gimnázium, Csíkszereda, felkészítő tanár Sata Klára, 64. helyezés

Köszönjük a Magyar Kémikusok Egyesületének, Dr. Igaz Saroltának és munkatársainak, hogy részvételünket lehetővé tették, valamint az EMT-nek a kiutaztatás megszervezését.

Gratulálunk a tanulóknak és felkészítő tanáraiknak!

Patek Enikő kémia tanár,

Bolyai Farkas Elméleti Líceum, Marosvásárhely

Hevesy György Országos Kémiaverseny

Eger, 2004. május 21-23.

Amint azt az EMT Tájékoztató XV. évfolyamának 5. számából olvashattuk, a Szatmárnémetiben lezajlott erdélyi döntő után két hetedik és két nyolcadikos tanuló indult a *Hevesy György Kémiaverseny* magyarországi döntőjére, Egerbe, ahol több mint 13 megyéből 27 hetedik, illetve 28 nyolcadikos tanulóval versenyeztek.

Az ünnepélyes megnyitóra az Eszterházy Károly Tanárképző Főiskola dísztermében került sor. Dr. Töröcsik Miklós, Eger Megyei Jogú Város alpolgármestere köszöntötte a tanulókat, a kísérő, azaz felkészítő tanáraikat és a nagyérdemű bizottság tagjait, majd dr. Orbán Sándor professzor, az Eszterházy Főiskola Természettudományi Karának dékánja szólt a megjelentekhez; továbbá dr. Rácz László, ugyanazon főiskola kémia szakának tanszékvezetője bátorította az utazásban elfáradt és a rájuk váró feladatoktól szorongó nebulókat.

„Minden tanuló nyertes, aki itt jelen van” – zárja az ünnepélyes megnyitót dr. Berecz Endre egyetemi tanár, sikeres versenyzést kíván és a kémia jövőéért tenni vágyó tanuló ifjúságban reménykedik.

Köszöntés után a résztvevők meglátogatják Magyarország 13 kiemelkedő Nobel-díjas tudósának szoborparkját, amely a Wigner Jenő Műszaki Informatikai Középiskola udvarán látható és virággal tisztelgnek Hevesy György szobra előtt.

Babilon Emma kémia tanár

Iuliu Maniu Általános Iskola, Zilah

(folytatás a 6. oldalon)

Öveges József Fizikaverseny

– Beszámoló –

Nagy örömmel vettem tudomásul, hogy 2004. május 21-én kísérhetem a négy erdélyi továbbjutott diákot Győrbe, az *Öveges József Fizikaverseny* országos döntőjébe.

Pénteken délelőtt 10 óra után indultunk Nagyváradról, ott gyűlt össze a csapat. Sajnos a hosszú út és a kis kitérő Egerbe nem tette lehetővé, hogy részt vegyünk az ünnepélyes megnyitón és az azt követő városnézési programon, ahol többek között működésben láthattuk volna a *Jedlik kiállítás* tárgyait. A vacsora utáni programokat sem értük már el, így inkább a pihenést választottuk.

22-én reggel 8 és 12 között zajlott a döntő első része: a gondolkodtató és a számítási feladatok megoldása. Ebéd után 13,30-16,40 között volt a fizikatörténeti feladat megoldása, a bemutatásra kerülő kísérlet megfigyelése, elemzése és a gyakorlati mérés elvégzése.

A verseny után részt vettünk Zombori Ottó, a budapesti Uránia csillagvizsgáló igazgatójának, *A harmadik évezred csillagképei a Kárpát-medence felett* című előadásán, majd este a *Kalácsa* együttes műsorán. Az este további részében megbeszéltük a feladatokat, és megvártuk az eredmény kifüggesztését.

Reggel került sor az ünnepélyes eredményhirdetésre. Csapatunk szereplése elég jónak mondható. A 77 versenyző között a szatmárnémeti *Ferencz Endre* III. díjat kapott, az elért 107 pontjával, *Tóth Péter*, a Margittai Általános Iskola tanulója az elért 80 pontjával a jó középmezőnyben végzett a 43. helyen, *Csűrös Csaba* Sepsiszentgyörgyről, valamint *Hadi Szabolcs* Szatmárnémetiből 57, illetve 53 pontot kaptak az elérhető 128-ból (70. illetve 74. helyen végezve). A gyerekek egy kicsit csalódottak voltak, mindenük jobb helyezésre várt. Az én észrevételem az, hogy a mi diákjainknak a számítási feladatok megoldása, a fizikatörténeti feladatok s talán még a gyakorlati mérés sem okoz gondot. Mindenkinél az eredményt elemezve a gondolkodtató feladat, s utána a kísérletelemző jelenti a legnagyobb kihívást. Ha az elkövetkezőkben eredményesen akarunk ezeken a versenyeken szerepelni, az ilyen típusú feladatoknak a megoldására nagyobb hangsúlyt kell fektetnünk.

A jövő évtől valószínűleg változni fog a szervezés. Mindhárom fordulóban mindenki egységes feladatot fog kapni, és az első 70 tanuló jut majd a döntőbe (megyénként 2 fő + a legjobb). A mi részvételünkről majd tájékoztatnak.

Az idei verseny megszervezését tökéletesnek tartom. A szállás, az ellátás nagyon jó volt. A szervezők igyekeztek minden óhajunkat teljesíteni. Még este 11-kor is volt olyan, aki egy diák kérésére labdát szerzett, hogy az eredmény kifüggesztéséig ne unatkozzanak. Minden percünket valamilyen érdekes programmal töltötték ki. Minden résztvevő diák még szombaton este ajándékcsomagot kapott, a díjazottak külön az eredményhirdetéskor.

Így összefoglalva, ezen a versenyen vesztes egyáltalán nem volt, már az, hogy részt vettünk, nyereségnek számított.

Tóth Katalin fizikatanár
Margittai Általános Iskola

NYÁRI SZAKMAI GYAKORLAT A BME-N

Budapest, 2004. augusztus 19-20.

A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem (BME) Vegyészmérnöki Kara és az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság (EMT) Kémia Szakosztálya *nyári szakmai gyakorlatot* szervez II. éves kémia és fizikai-kémia szakos diákok számára.

A szakmai gyakorlat kiváló alkalom a kolozsvári diákság szakmai ismereteinek bővítésére, hiszen lehetőség adódik megismerni a BME tanszékeit, a főbb kutatási témákat, a könyvtárat, valamint kapcsolatot teremteni a helyi diákszövetséggel.

Részvételi szándékotokat Dr. Majdik Kornélia tanárnőnél (majdik@ubbcluj.ro) vagy az EMT kolozsvári titkárságán (emt@emt.ro) jelezhetitek!

FIÓKSZERVEZETI HÍREK

Sepsiszentgyörgy

EMT Napok 2004 Sepsiszentgyörgy

2004. május 7-9.
Energia és anyagtakarékosság

Az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság Sepsiszentgyörgyi Fiókszervezete 2004. május 7-9. között szervezte meg hagyományos rendezvénysorozatát, a XIII. EMT NAPOK-at.

Május 7-én, pénteken környezetvédelmi vetélkedő zajlott a Sepsiszentgyörgyi 6-os számú Általános Iskolában *Energia és anyagtakarékosság* témával. A verseny célja: minél nagyobb hangsúlyt fektetni a természeti erőforrások védelmére, az energiatakarékosságra és a különböző anyagok – fa, műanyag – újrahasznosítására. A versenyen VII-VIII. osztályos tanulók vettek részt hármass csoportokba szerveződve Máthé Edit, Szabó Hajnalka és Szász Zsuzsanna tanárnők irányításával. A megmérettetés elméleti és gyakorlati próbákból állt: plakátkészítés, keresztrejtvény-fejtés, teszt megoldás. A verseny végén a tanulók könyvjutalomban részesültek.

Május 8-án, szombaton a szakmai konferencián közel 60 szakember vett részt Sepsiszentgyörgyről és a megyéből. A jelenlevőket köszöntötte Szakács Zoltán, a fiókszervezet elnöke, Dr. Köllő Gábor, az EMT elnöke, Demeter János, Kovászna Megye Tanácsának elnöke, Albert Álmos polgármester és Czibalmos Csaba alpolgármester.

A konferencián Para Zoltán a fiókszervezet alelnöke, ülésvezető a következő előadókknak adott szót:

Csanády András, a Magyar Tudományos Akadémia tudományos főmunkatársa, a műszaki fejlesztés gazdasági háttéréről beszélt, amelyet szövetkező kis vállalkozások hozhatnak létre a kutatás – képzés – oktatás támogatására.

Szalló László, a Sela Kft. igazgatója a nem konvencionális energiaforrások közül a napelemes fűtés és melegvízszolgáltatás kutatása és gyakorlati alkalmazása terén elért eredményeket ismertette.

A romániai energetikai rendszer állapotáról és az azt szabályozó törvényekről tartott előadást Gazda László mérnök az áramszolgáltató vállalat részéről.

A hálózatra termelő fotóvillaomosságú rendszerek németországi tapasztalatairól Dr. Bartha Sándor az EMTE Csíkszeredai Karának adjunktusa tartott képekkel illusztrált előadást.

A szünet után Dr. Köllő Gábor a közlekedésnek a környezetre kiterjedő hatásáról mutatott be érdekes adatokat.

Dr. Vallasek István egyetemi adjunktus a XXI. század egyik nagy kihívásáról, a nanotechnológiáról beszélt.

Sidó Miklós mérnök a fűrészpör felhasználásáról beszélt a háztartási energiatermelés tekintetében. Ehhez kapcsolódóan javasolta Bagoly Miklós az ASIMCOV elnöke egy törvénytervezet elkészítését a fűtés és fűtésberendezések támogatására.

Szakács Zoltán, a fiókszervezet elnöke záróbeszédében pozitívan értékelt a konferencia munkálatait. Mi sem bizonyít jobban a sikert, mint a nagyszámú elhangzott kérdés, a hallgatóság kitartása az utolsó mondatig.

A konferencia közös ebéddel zárult amely az elhangzott témák megbeszélésére és ismerkedésre adott lehetőséget.

A május 9-i, vasárnapi program a következőket foglalta magába: természeti kincseink megtekintése, helyszíni szemle Sugásfürdőn, a gyógykezelésre is alkalmas természetes gázok és ásványvizek megismerésére, valamint bogrács-gulyás készítése székely módra.

A jövő évi rendezvényre a meghívott előadók mellett több helyi előadót és már most javaslatokat várunk a rendezvény tematikáját illetően.

Köszönet támogatóinknak: Illyés Közalapítvány – Budapest, Kovászna Megye Tanácsa, Multi-Trans Rt., Városi Közművek, Rambox Rt., Plastico Rt., IAME Rt., IAME Szakszervezetek, Marex Kft.

Szakács Dalma
a sepsiszentgyörgyi fiókszervezet titkára

TÁRSSZERVEZETEINK

Rendezvényei

Bányász–Kohász–Erdész Találkozó

Május 14-16. között került sor Miskolcon az *V. Bányász–Kohász–Erdész Találkozóra* az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület rendezésében, amelynek meghívására egy kéttagú küldöttség vett részt az EMT részéről: Dr. Pálffy Károly a gépészeti szakosztály tagja és Szakács Sándor az erdészeti szakosztály elnöke.

A találkozó első napján *Energia és Környezet* címmel tudományos konferencia megrendezésére került sor a Miskolci Egyetemen, amelynek fő rendezője a Miskolci Egyetem Földtudományi Kara és társszervezője a Magyar Tudományos Akadémia Selmei Asztaltársasága volt.

A konferencia levezető elnöke Dr. Mészáros Károly, a Nyugat-Magyarországi Soproni Egyetem, Erdőmérnöki Karának dékánja volt.

A konferencián a következő előadások hangzottak el:

- Dr. Kovács Ferenc akadémikus, Miskolci Egyetem, *Szenes erőművek környezetbarát üzemeltetésének lehetőségei*;
- Dr. Szűcs István intézetigazgató egyetemi docens, Miskolci Egyetem;
- Woperáné Dr. Serédi Ágnes egyetemi docens, Miskolci Egyetem, *Fosszilis energiahordozók környezetbarát eltüzelése*;
- Dr. Kapolyi László akadémikus, *Energiastratégia Magyarországon*;
- Dr. Jung László vezérigazgató-helyettes, Egererdő Rt., *Erdőgazdálkodás, energiatermelés*;
- Dr. Barótfi István, tanszékvezető egyetemi tanár, Szent István Egyetem, Gödöllő, *Megújuló energiaforrások*;
- Dr. Bíró Károly, *Az energiatermelés és felhasználás környezeti hatásai Erdélyben*, amelyet Dr. Pálffy Károly adott elő.

A konferencia végén Dr. Kovács Ferenc akadémikus a rendezvény eredményességét és sikerét értékelte.

A találkozó első napján 19 órától a Miskolci Népkertben került sor az *V. Bányász–Kohász–Erdész Találkozó* ünnepélyes megnyitására, amelyet Miskolc Megyei Jogú város alpolgármestere, Dr. Tolnay Lajos OMBKE elnök, Cserép János, az OEE elnöke és Dr. Besenyei Lajos, a Miskolci Egyetem rektora nyitott meg.

A megnyitó után baráti beszélgetésekre került sor a Népkertben felállított rendezvénysátorban. Az esti rendezvényen felléptek a Miskolci Dixieland Band és Fantasy Band zenekarok.

A rendezvény második napján reggel kilenc órától a résztvevők megkoszorúzták az elhunyt bányászok emlékére állított emlékművet és emlékfá ültetésére került sor a Miskolci Egyetem parkjában.

Május 15-én 10 órától a Miskolci Egyetem aulájában az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület Tisztújító Közgyűlésére került sor, melynek keretében emlékérmeket és kitüntetések adtak át, a hazaiak mellett kitüntetésben részesült Dr. Köllő Gábor az EMT elnöke is. A Tisztújító Közgyűlés alkalmával küldöttségünk tolmácsolta az EMT elnökségének üdvözlését, és sok sikert kívánt a jövőben az újonnan visszaválasztott tisztségviselőknél.

Délután a fűvőzenekarok és a résztvevők díszfelvonulására került sor Miskolc belvárosában. A Sportszámok előtti téren a résztvevők köszöntésére került sor. A résztvevőket Miskolc város alpolgármesternője, valamint Dr. Esztó Péter, a Magyar Bányászati Hivatal elnöke és Eger alpolgármestere, a VI. Bányász–Kohász–Erdész Találkozó jövődöbéli házigazdája köszöntötték.

A második nap baráti beszélgetéssel, közös énekléssel és bányász–kohász–erdész bállal zárult a Walzer Szalonzenekar, Fama tánczenekar közreműködésével a Népkertben felállított rendezvénysátorban.

A harmadik nap ökumenikus istentisztelettel kezdődött, amelyet a Sentimental Vokál koncertje követett, majd az *V. Bányász–Kohász–Erdész Találkozó* ünnepélyes bezárása.

Küldöttségünk színvonalas, szakmai konferencián vett részt. A találkozó a selmeibányai hagyományokat folytatva a három szakma közös értékeinek megőrzése jegyében zajlott.

Az OMBKE új tisztségviselői kifejezték akaratukat az együttműködési kapcsolatok további fejlesztésére az EMT-vel, és támogatásukról biztosították az EU-hoz való csatlakozás terén.

Szakács Sándor
az EMT Erdészeti Szakosztályának elnöke

(folytatás az 5-ik oldalról)

(folytatás az első oldalról)

Hevesy György Országos Kémiaaverseny

A vacsora után, a verseny sikeres lebonyolítása végett, a tanárok technikai megbeszélésen vesznek részt a Szent Hedvig Kollégiumban, melynek bentlakásában szállásolták el a versenyzőket és kísérőiket. Étkezésünkről a város egyik éttermében gondoskodtak.

Május 22-én, szombaton, 8-9,15 óra között zajlott le az írásbeli feladatok megoldása, azt követi egy fél órás szünet, amely alatt a tanulókat édességgel és gyümöslével biztatják az újabb megmérettetésre, hiszen az írásbelit követi a szóbeli vizsga, illetve a gyakorlati forduló. Mialatt a tanulók sikeresen teljesítenek a 2. illetve a 3. fordulón, a tanári kar írásbeli dolgozataikat javítja, majd szakmai továbbképzésen vesz részt, amely három előadást ölel fel:

Dr. Blaskó Gábor, az MTA levelező tagja, egyetemi tanár, az EGIS Gyógyszergyár Rt. kutatási igazgatója, egy tömör, nagyon érdekes előadást tart *Természetes szerves anyagok szerepe életünkben* címmel, melynek zárómondataként nagyon illő azon megfogalmazás, hogy „A kémia az élet kulcsa”.

Ezt követi dr. Bodó Péter ügyvezető igazgató (TIT Bugát Pál Egyesülete) előadása: *Gondolatok a környezetvédelem történetéről* címmel, konkrét adatokkal és színes felvételekkel illusztrálva.

A két elméleti előadás után szinte fölfrissül a tanári kar Balázs Katalin tankönyvíró tanárnő látványos kísérleteitől; mérgező anyagokat állít ugyan elő, de a kísérleti eszközök egyszerűsége folytán nem veszélyesek a tanulókra nézve, tehát különösebb óvintézkedés nélkül elvégezhetők. Ezt követően tanár, diák szabad foglalkozáson vett részt, amely Eger Várának megtekintésében merült ki.

Vasárnap reggel 9,30-kor kerül sor az ünnepélyes eredményhirdetésre, díjkiosztásra ugyanott, ahol a megnyitó volt. Az ünnepély a magyar himnusz eléneklésével kezdődik.

Dr. Berecz Endre egyetemi tanár méltatja a verseny fordulóját. Év-folyamonként az első hat helyezett neve kerül felolvasására, a jutalom mennyisége és minősége is értékrendként szolgál, de minden tanulót egyenként is megjutalmaznak. A tanár úr elismerően szól egy-egy tanuló talpraesett szóbeli szerepléséről, átfogó ismereteiről, a kémiai szakkifejezések helyes használatáról.

Az erdélyi versenyzők közül Turdeán Gábor, VIII. osztályos tanuló, a Zilahi Iuliu Maniu Általános Iskolából dicséretben részesül a gyakorlati fordulón elért maximális pontszámért.

Az itthoni tantárgyverseny programjához szokott tanulóink számára nagy kihívást jelent a Hevesy György Kémiaaverseny országos döntőjén sikeresen szerepelni. A feladat-megoldási készségük lassúbb, az egymás után következő fordulókat is nagy erőfeszítést követelnek tőlük.

Javaslatom tehát, hogy a jövőben a helyi és erdélyi döntőt olyan időbeosztással szervezzék meg, hogy az közeledjen az országos döntőn fellépő igényekhez (írásbeli másfél óra, gyakorlat egy óra)

Mint résztvevők, köszönetet mondunk a verseny rendezőinek és támogatóinak, a Magyar Természettudományi Társulatnak, Eger Megyei Jogú Város Önkormányzatának és minden kémia tanárnak, laboránsnak, illetve pedagógusnak, akiknek áldozatos és jól összehangolt munkája biztosította a verseny sikeres lebonyolítását.

Köszönjük, hogy innen Erdélyből is évről évre részt vehetünk tanulóinkkal a Hevesy György Országos Kémiaaverseny döntőjén, ahonnan valahányszor élményekben gazdagon térünk haza.

SZENTKIRÁLYI Zsigmond ...

Javasolta a „*mustrabányászat*”, azaz egy bemutató mintabányászat intézményének létrehozását, mely az új találmányok mihamarabbi gyakorlati alkalmazásában tölthetne be fontos szerepet, de kitüntetett fontosságot tulajdonított – ma úgy fogalmaznánk: – az infrastruktúra, mindenek előtt az úthálózat fejlesztésének. A bányászat alapvető megoldandó feladatainak tartotta a bányavizek és a sűjtólég kérdéskörét. Közgazdászai beállítottságával nyilván mindezt a haszon, a nyereség szemszögéből látta, de nem öncélúan, hanem a közjólét szolgálatában. Ez vezette a bányajog felé is, mint a bányászat hatékonyságának, jövedelmezőségének egyik támpillére felé.

Mindezt Európára tekintve tette.

Igenis, lokálpatrióták vagyunk, de a szó legnemesebb értelmében. Büszkék vagyunk mi: kolozsváriak, erdélyiek, bánságiak, kárpát-medencebeliek SZENTKIRÁLYI Zsigmondra. Ha korábban azt mondtam, hogy ragaszkodásunk az egyetemes emberi örökséghez geopolitikai, szabad legyen úgy pontosítanom, hogy mi hungeopatrióták vagyunk.

Végezetül had fogalmazzam meg az ünnepelt saját verses szavaival (melyeket ő egy volt tanára, DÉNES Antal dicséretére írt), miért tisztelhetjük teljes szívvel SZENTKIRÁLYI Zsigmond emléket:

*„A' Nap a' Földnek 's vele mindenkinek
Oszlja sűgárit 's valamerre fordul
Élet, és vígság követik; Te ily' Nap
Vagy miközöttünk.”*

EMT TÁJÉKOZTATÓ

Szerkesztik: Horváth Erika, Kovács Enikő, Matekovits Hajnalka, Pap Tünde, Prokop Zoltán, Tibád Zoltán

Cím: Kolozsvár, 1989. december 21. sugárút (Magyar u.) 116. sz.,

Postacím: 400750 Cluj, C.P. 1-140.

Tel./Fax: 0264-590825; 0264-594042; 0744-783237,

E-mail: emt@emt.ro,

Honlap: <http://www.emt.ro>

Bankszámlaszámok:

SV7971871300 /ROL – BRD Suc. Cluj

SV6401121300 /EUR – BRD Suc. Cluj

SV6715841300 /USD – BRD Suc. Cluj

2511.1-815.1 /ROL – BCR Suc. Cluj

2511.1-815.3 /USD – BCR Suc. Cluj

A kiadvány megjelenését támogatja:
Illyés Közalapítvány – Budapest

Exp.

EMT
RO – 400750 Cluj
CP. 1-140